

ТОГТООЛ

2026 оной феввалиин 13

№ 78

Улаан-Үдэ хото

Буряад Уласта гүрэнэй хуули эрхын бюрогой ажал ябуулга тухай

«Оросой Холбоото Уласта хуули эрхын түлбэригүй туһаламжа тухай» гэхэн 2011.11.21-эй №324-ФЗ Холбоото Уласай хуулиин 12-дохи статьягай 1-дэхи хубиин 4-дэхи, 5-дахи пунктнуудые, «Буряад Уласта хуули эрхын талаар түлбэригүй туһаламжа үзүүлхэ тухай» гэхэн 2012.12.22-ой №3081-IV Буряад Уласай Хуулиин 3-дахи, 6.1-дэхи статьягай 2-дохи статьягай 2-дохи хубиин 3-дахи, 4-дэхи пунктнуудые дүүргэлтэ болгон, Буряад Уласай Засагай газар **тогтооно**:

1. Буряад Уласта гүрэнэй хуули эрхын бюрогой ажал ябуулгын Гуримые тус тогтоолой 1-дэхи хабсаргалтын * ёһоор баталха.

2. «Буряад Уласай гүйсэдхэхы зургаануудта ба тэдэнэй албан мэдэлэй эмхи зургаануудта хуули эрхын түлбэригүй туһаламжа үзүүлхэ тухай» гэхэн Буряад Уласай Засагай газарай 2013.07.11-эй №372 тогтоолдо ба Буряад Уласай дэбисхэртэ хуули эрхын түлбэригүй туһаламжын гүрэнэй ба гүрэнэй бэшэ байгуулгын хэһэг газарнуудай харилсан хүдэлхэ гуримда удаадахи хубилалтануудые оруулха (Буряад Уласай Засагай газарай тогтоолнуудай найруулгаар 2014.04.10-ай №170, 2014.10.22-ой №518, 2015.11.05-ай №548, 2015.11.13-ай №571, 2015.12.18-ай №625, 2016.01.27-ой №18, 2016.08.15-ай №381, 2016.08.22-ой №392, 2022.05.20-ой №280, 2023.03.09-эй №118, 2025.09.11-эй №536):

2.1. 4-дэхи пунктда «Буряад Уласай Толгойлогшын ба Буряад Уласай Засагай газарай Хиналтын хороон (С.А.Мещеряков)» Буряад Уласай Толгойлогшын Хиналтын хороон (Ю.А.Петров)» гэхэн үгэнүүдээр нэлгэхэ.

2.2. 1-дэхи хабсаргалтада:

2.2.1. Буряад Уласай дэбисхэртэ хуули эрхын талаар түлөөһэгүй туһаламжын гүрэнэй байгуулгада ородог, тэдэнэй эрхэ мэдэлэй

асуудалнуудаар аман ба бэшэмэл түхэлөөр хуули эрхын асуудалнуудаар зүблэл үгэхэ янзаар хуули эрхын талаар түлөөлөггүй туһаламжа үзүүлдэг Буряад Уласай гүрэнэй засагай гүйсэдхэхы зургаануудай албан мэдэлэй эмхи зургаануудай Тоолбориин 15-дахи пункт удаадахи найруулгаар бээшэхэ:

«15. «Буряад Уласай ажаллагшадай түб» гэхэн гүрэнэй хангай эмхи зургаан».

2.2.2. Сүүдүүдтэ, гүрэнэй ба нютагай засагай зургаануудта эрхэ мэдэлэйн асуудалнуудта эрхэтэдэй эрхэ ашаг үзүүлхэ түхэлөөр эрхэтэдтэ эрхэ хуулиин түлбэриггүй туһаламжа үзүүлдэг Буряад Уласай гүрэнэй засагай гүйсэдхэхы зургаануудай ба тэдэнэй албан мэдэлэй эмхи зургаануудай Нэрэ тоолбориин удаа удаадахи удхатай бүлэг нэмэхэ:

Буряад Уласай дэбисхэр дээрэ
хуули эрхын түлбэриггүй туһаламжын гүрэнэй байгуулгын эмхинүүдэй
хэмжээндэ хуули ёһоной зүбшэлгын түхэлөөр хуули эрхын туһаламжа
аман ба бэшэмэл түхэлөөр, мэдүүлгэнүүдые, гомдолнуудые бэшэлгэ,
гуйлтануудые ба хуули ёһоной удха шанартай бусад дансануудые,
сүүдтэ, гүрэнэй эрхэтэнэй ашаг һонирхол ба нютагай засагай зургаануудта
түлбэриггүй үзүүлэлгэ үзүүлдэг эмхи зургаан

1. Хангай эмхи зургаан - «Хүн зониие ниигэмэй талаар дэмжэлгын түб» гэхэн Улас түрын Гүрэнэй эмхи зургаан (Буряад Уласай гүрэнэй хуули эрхын бюро).».

2.3. 2-дохи хабсаргалтада:

2.3.1. Удаадахи удхатай 3.1-дэхи пункт нэмэхэ:

2.3.2. «3.1. Хангай эмхи зургаан - «Хүн зониие ниигэмэй талаар дэмжэлгын түб» гэхэн Улас түрын Гүрэнэй эмхи зургаан (Буряад Уласай гүрэнэй хуули эрхын бюро) (саашадаа - гүрэнэй хуули эрхын бюро) «Оросой Холбоото Уласта хуули эрхын түлбэриггүй туһаламжа тухай» гэхэн 2011.11.21-эй №324-ФЗ Холбоото Уласай хууляар тогтоогдохон гуримаар гүрэнэй засагай зургаануудта, нютагай өөһэдын хүтэлбэриин зургаануудта, ниитын нэгэдэлнүүдтэ ба бусад эмхинүүдтэ эрхэтэдтэ хуули эрхын түлбэриггүй туһаламжа үзүүлхын тула хэрэгтэй тайлбари дансануудые, тодорхойлолонуудые ба бусад дансануудые үгэхэ тухай тус зургаануудай ба эмхинүүдэй эрхэ мэдэлдэ ородог асуудалнуудаар албан ёһоной хандалга эльгээхэ эрхэтэй.».

2.3.3. 4-дэхи пунктда «бэшэмэл ба» гэхэн үгэнүүдые хаһаха, «тус Гуримай хабсаргалтын ёһоор албан түхэлдэ оруулагдаһан Буряад Уласай дэбисхэртэ эрхэ хуулийн түлбэригүй туһаламжа Оросой Холбоото Уласай эрхэтэдтэ үгэхэ тухай тоосоонууд» гэхэн үгэнүүдые «тус Гуримай 1-дэхи хабсаргалтын ёһоор албан түхэлжүүлэгдэһэн Буряад Уласай дэбисхэр дээрэ хуули эрхын түлбэригүй туһаламжа үзүүлхэ ба хүн зоние хуули эрхын талаар гэгээрүүлхэ талаар тоосоонууд» гэхэн үгэнүүдээр һэлгэхэ.

2.3.4. 5-дахы пунктда «тэдэнэй албан мэдэлэй эмхи зургаануудаар» гэхэн үгэнүүдэй удаа «, гүрэнэй хуули эрхын бюроһоо гадна» гэхэн үгэнүүдые нэмэхэ.

2.3.5. Удаадахи удхатай 5.1-дэхи пункт нэмэхэ:

2.3.6. «5.1. Гүрэнэй хуули эрхын бюро гурбан һара бүхэндэ тоосоото гурбан һарын удаадахи һарын 10-һаа оройтуулангүй, сахим түхэлөөр эрхэтэдые хуули эрхын түлбэригүй туһаламжаар хангаха талаар бүрин этигэмжэтэй Буряад Уласай гүйсэдхэхы зургаанда Буряад Уласай дэбисхэр дээрэ хуули эрхын түлбэригүй туһаламжа үзүүлхэ ба хүн зоние хуули эрхын талаар гэгээрүүлхэ талаар тус Гуримай 2-дохи хабсаргалтын ёһоор албан түхэлжүүлэгдэһэн тоосоо эльгээдэг.».

2.3.7. 9-дэхи пунктда:

2.3.7.1. Нэгэдэхи абзацта «эрхэтэдые хуули эрхын түлбэригүй туһаламжаар хангаха талаар бүрин этигэмжэтэ Буряад Уласай гүйсэдхэхы зургаанай» гэхэн үгэнүүдэй удаа «ба гүрэнэй хуули эрхын бюрогой» гэхэн үгэнүүдые нэмэхэ.

2.3.8. Удаадахи удхатай 10.1-дэхи, 10.2-дохи пунктнуудые нэмэхэ:

«10.1. Гүрэнэй хуули эрхын бюрогой гүрэнэй ба гүрэнэй бэшэ хуули эрхын туһаламжын байгуулгануудай хабаадагшадтай харилсалга «Оросой Холбоото Уласта хуули эрхын түлбэригүй туһаламжа тухай» гэхэн 2011.11.21-эй №324-ФЗ Холбоото Уласай хуулийн 17-дохи статьягаар тодорхойлогдоһон гуримаар бэелүүлэгдэдэг.

10.2. Буряад Уласта хүнэй эрхэнүүдэй талаар бүрин этигэмжэтэ «Оросой Холбоото Уласта хуули эрхын түлбэригүй туһаламжа тухай» гэхэн 2011.11.21-эй №324-ФЗ Холбоото Уласай хуулийн 16-дахы статьягай ёһоор эрхэ мэдэлэйнгээ хэм соо хуули эрхын түлбэригүй туһаламжа үзүүлэлгэдэ туһалдаг.».

2.3.9. Хабсаргалтын заабари тэмдэг удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«1-дэхи хабсаргалта
Буряад Уласай
дэбисхэр дээрэ хуули эрхын
түлбэригүй туһаламжа гүрэнэй
ба гүрэнэй бэшэ байгуулгын
хабаадагшадай харилсаанай
Гуримда»

2.3.10. Тус тогтоолой 2-дохи хабсаргалтын ёһоор 2-дохи хабсаргалта
НЭМЭХЭ.

3. Тус тогтоол албан ёһоор толилогдохон үдэрһөө хүсэндөө орохо. Тус
тогтоолой хүсэн 2026 оной январийн 1-һээ бии болоһон хуулига
харилсаануудта дэлгэрхэ.

**Буряад Уласай Толгойлогшо -
Буряад Уласай Засагай
газарай Түрүүлэгшэ**

А. Цыденов

*Хабсаргалта ород хэлэн дээрэ үгтэнэ

Буряад Уласта эхин шатын шүүгшэдэй
ажал ябуулга хангаха талаар Хүтэлбэри түлэб бэлдэбэ
утаһан 44-04-79

ои4